

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 31^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1995

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΑΝΟΥΣΟΥ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΜΑΝΟΥΣΟΥ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἔχει ἀπόψε τὴν τιμὴ καὶ τὴ χαρὰ νὰ ὑποδέχεται ἐπίσημα, ὡς νέο τακτικὸ τῆς μέλος, τὸν κ. Ἀθανάσιο Πανάγο, ὁμότιμο καθηγητὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, διακεκριμένο ἐρευνητὴ, μὲ σπουδὲς σὲ κορυφαῖα Πανεπιστήμια τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ συγγραφέα πολυάριθμων πρωτοτύπων ἐργασιῶν στὸν κλάδο τῆς Γεωλογίας, τῆς Ὀρυκτολογίας καὶ τῆς Πετρογραφίας.

Μὲ ἀπόφαση τῆς ἀρμόδιας πρώτης Τάξεως τῆς Ἀκαδημίας, θὰ προσφωνήσῃ τὸν κ. Πανάγο καὶ θὰ παρουσιάσῃ σύντομα τὸ ἐπιστημονικὸ του ἔργο, ἐρευνητικὸ, διδακτικὸ καὶ συγγραφικὸ, ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἀγγελος Γαλανόπουλος.

Ἐγώ, σύμφωνα μὲ τὰ κρατοῦντα, τοῦ ἀπευθύνω, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας, ἕναν ὁλόθερμο χαιρετισμό. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ μὴν προσθέσω ὅτι, ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια, ὡς τὸ 1981, ὁ κ. Πανάγος διετέλεσε μέλος τῆς Διοικουσας Ἐπιτροπῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης, τῆς ὁποίας εἶχα τότε τὴν προεδρία καὶ ἔτσι μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκτιμήσω, ἀπὸ ἄμεση γνωριμία, τὶς πολλὲς καὶ μεγάλες τοῦ ἱκανότητες καὶ προπάντων τὸ ἀκέραιο τοῦ χαρακτήρα καὶ τὴν ἐντιμότητά του. Οἱ ἀρετές του αὐτὲς προοιωνίζουσιν μία γόνιμη καὶ δημιουργικὴ συνεργασία, μέσα στὰ πλαίσια τῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἀκαδημίας.

Ἀγαπητὲ συνάδελφε,

Μαζὶ μὲ τὸν χαιρετισμὸ μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε καὶ τὶς ἐγκάρδιες εὐχὰς ὅλων τῶν συναδέλφων τῆς Ἀκαδημίας μας γιὰ τὴν εὐχερέστερη προώθηση, ἀπὸ τὴ νέα σας θέση, τοῦ ἀξιόλογου ἐπιστημονικοῦ σας ἔργου.

Καὶ τώρα παρακαλῶ τὸν συνάδελφο κ. Γαλανόπουλο νὰ λάβει τὸν λόγον.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Με μεγάλη χαρά σās υποδεχόμεθα, ἀγαπητὲ Συνάδελφε καὶ φίλε, κατὰ τὴν ἐπίσημη σήμερα εἰσοδὸς σας στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, στὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς Χώρας μας. Καταλαμβάνετε στὸ Ἰδρυμα αὐτὸ τὴν Ἑδρὰ Ὀρυκτολογίας-Πετρογραφίας, τὴν ὁποία κατεῖχεν ἀριστίνδην ἓνας διάσημος ἐπιστῆμων καὶ ἔξοχος δάσκαλος, ποὺ παρὰ τὸν πρόωρο θάνατό του, ἀφῆκε πίσω του μιὰ ἐκλεκτὴ ὁμάδα ἀπὸ ὀρυκτολόγους-πετρολόγους ποὺ ἔλαβε τὸ ὄνομα «Σχολὴ Κτενῶ». Συνεχιστὴς ἀντάξιος τῆς Σχολῆς αὐτῆς, κ. Συνάδελφε, ἔχετε μελετήσῃ μὲ ἐπιτόπιες ἔρευνες σ' ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια, τὴν ὀρυκτολογία-πετρολογία καὶ κοιτασματολογία τῶν περισσοτέρων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδας. Τὸ προῖον τῶν ἐμπεριστατωμένων σας ἐρευνῶν, κατὰ τὰ 38 ἔτη τῆς ἐπιστημονικῆς σας σταδιοδρομίας στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, Πατρῶν καὶ στὸ Ἐθνικὸ Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο, δημοσιεύσατε σὲ 113 πρωτότυπες ἐργασίες ποὺ ἀναφέρονται, ἐκτὸς ἀπὸ δύο, στὴν Γεωλογία τοῦ Ἑλληνικοῦ Χώρου.

Ὁ κ. Πανάγος, τὸν ὁποῖο υποδεχόμεθα σήμερα ὡς Τακτικὸ Μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, φθάνει στὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα ἀκολουθώντας τὸν δρόμο τοῦ πανεπιστημιακοῦ Δασκάλου, ποὺ λάμπρυνε τὸ λειτούργημά του μὲ μακροχρόνια διδασκαλία, ἔρευνα καὶ ἀναγνωρισμένο ἐπιστημονικὸ ἔργο. Γεννήθηκε στὸ Βελεστίνο Βόλου τὸ 1926. Τὸ 1954 ἔγινε πτυχιοῦχος τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μὲ τὸν βαθμὸ «Ἀριστα». Ὑπηρέτησε στὸν Στρατὸ κατὰ τὸ διάστημα 1948-1951. Τὸ 1955 διορίστηκε βοηθός, καὶ τὸ 1961 ἐπιμελητὴς τοῦ Ἐργαστηρίου Ὀρυκτολογίας καὶ Πετρολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ 1957 τοῦ χορηγήθηκε ἐνδεικτικὸ Τεχνικῆς Ραδιενεργῶν ἰσοτόπων ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀτομικῆς Ἐνεργείας. Τὸ 1960 ἀναγορεύθηκε Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ 1964 ἐγένετο Διδάκτωρ τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, ἔπειτα ἀπὸ 5 ἀκαδημαϊκὰ ἐξάμηνα, στὸ Ἰνστιτοῦτο Ὀρυκτολογίας τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης. Τὸ 1965 ἀναγορεύθηκε Ὑφηγητὴς Ὀρυκτολογίας καὶ Πετρολογίας, καὶ τὸ 1967 Ἐντεταλμένος Ὑφηγητὴς στὸ μάθημα Κρυσταλλογραφίας τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ 1966 μετεκπαιδεύτηκε στὸ Γραφεῖο Γεωλογικῶν καὶ Μεταλλευτικῶν Ἐρευνῶν καὶ στὴν École des Mines στὴ Γαλλία, καὶ κατόπιν στὸ Ἰνστιτοῦτο Ὀρυκτολογίας καὶ Πετρογραφίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελεβέργης. Τὴν περίοδο 1969-1980 ὑπηρέτησε ὡς Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας στὸ Πανεπιστήμιο Πατρῶν. Τὸ 1973-74 διετέλεσε Κοσμήτωρ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς, τὸ 1975-76 Συγκλητικὸς, καὶ τὰ ἔτη 1976-79 Ἀντιπρύτανης, Πρύτανης καὶ Προπρύτανης τοῦ

Πανεπιστημίου Πατρών. Από το 1980 έως το 1993 υπηρέτησε ως Καθηγητής Γεωλογίας και Διευθυντής του Εργαστηρίου Γενικής και Εφαρμοσμένης Γεωλογίας του Ε. Μ. Πολυτεχνείου.

Όπως αναφέρθηκε, από την αρχή ως το τέλος της σταδιοδρομίας του ο κ. Πανάγος έζησε και κινήθηκε μέσα στον Πανεπιστημιακό χώρο. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της μακράς διδακτικής και έρευνητικής του θητείας, προσέφερε και άλλες πολύμορφες υπηρεσίες. Διετέλεσε πρόεδρος του Ύπηρεσιακού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Έρευνών, Τακτικό Μέλος του Συμβουλίου Μεταλλείων του Υπουργείου Βιομηχανίας, Μέλος του Δ.Σ. του Ίδρυματος Κρατικών Υποτροφιών και Μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κρήτης. Είναι Τακτικό Μέλος σε 6 Ελληνικές και ξένες Γεωλογικές Εταιρείες, και διετέλεσε για σημαντικό χρονικό διάστημα Subeditor για την Ελλάδα του World Directory of Crystallographers. Τέλος, έλαβε μέρος σε 29 Συνέδρια και Σεμινάρια του Έξωτερικού με σχετικές ανακοινώσεις.

Η Συμβολή σας στον διδακτικό τομέα, κ. Συνάδελφε, τυγχάνει γενικής αναγνώρισεως. Η παρουσία σας στον Πανεπιστημιακό χώρο υπήρξε συνεχής. Διδάξατε επί 38 συναπτά έτη και συγγράψατε 10 συγγράμματα και διδακτικά βοηθήματα. Ουσιώδης υπήρξε επίσης και η έρευνητική σας συμβολή.

Στην περιοχή της Ορυκτολογίας έντοπίσατε το σπάνιο όρυκτο Βαλλερίτης στο μεταλλείο Τσαγκλί, μελετήσατε τους χρωμίτες όλων των χρωμιτοφόρων εμφανίσεων της Ελλάδας, και διεξοδικώς τους Βωξίτες πολλών βωξιτοφόρων περιοχών της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Αμοργού, ως και τα ιζήματα ποταμών, λιμνών, ακτών, νεογενών μαργών και αργίλλων που όδήγησε στον έντοπισμό βαρέων όρυκτων και σπανίων στοιχείων και στον καθορισμό περιβαλλόντων ιζηματογενέσεως.

Στην περιοχή της Πετρολογίας μελετήσατε τα πετρώματα Άγυιας, Κροκεών και Λέσβου. Μελετήσατε, επίσης, τα ήφαιστειακά πετρώματα της Πάτμου, του βορείου Εύβοϊκού, του Στρυμονικού, του Μελιδωνίου, της Λακωνίας και της Χίου, τα ιζήματα Αμυγδαλιάς δυτικής Πελοποννήσου, Αντρωνίου και τον φλύσχη της δυτικής Ελλάδας, τα ιζήματα του Εύηνου, τα ύπολειμματικά ιζήματα του Συγγιτικού κόλπου, τους ώοσπαριτικούς άσβεστολίθους της Βρυσέλλας, τα ώοσιδη της περιοχής των Άλκυονίδων νήσων και τα παράκτια ιζήματα του Λακωνικού Κόλπου. Εύρηκατε τα ίχνοστοιχεία των άπλιτών της Δορκάδας, και έντοπίσατε όφεισφαιρίτες στην περιοχή της Βεργίνας. Τέλος, από την μελέτη των κονδύλων μαγνίου καταλήξατε στο συμπέρασμα ότι οι κόνδυλοι είναι πελαγικοί σχηματισμοί του άνωτέρω Κρητιδικού που δημιουργήθηκαν με διαγενετική διαδικασία. Από την πετρογραφία, ιζηματολογία και γεωχημεία των ιζημάτων καθορίσατε τα ίχνο-

στοιχεῖα τῶν ἱζημάτων, τὴν ἐπιφανειακὴ κατανομή τους, ἀλλὰ καὶ τὸν ρόλο τους στὴν ρύπανση τοῦ περιβάλλοντος.

Στὴν περιοχὴ Κοιτασματολογίας ἀπὸ τὴν διερεύνηση κοιτασμάτων ὅλων σχεδὸν τῶν χρωμιτοφόρων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδας καταλήξατε στὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ χρωμίτες τῶν ὀφειολοθικῶν συμπλεγμάτων Ἑλλάδας, Τουρκίας καὶ Κύπρου ἔχουν παρόμοιον χημισμό καὶ ιδιότητες. Ἐπίσης, ἀπὸ τὴν διερεύνηση κοιτασμάτων μαγγανιούχων καὶ σιδηρομαγγανιούχων μεταλλευμάτων ὁδηγήθητε στὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ μαγγανιοῦχος μεταλλοφορία ὀφείλεται σὲ ὑποθαλάσσιες ὑδροθερμικὲς διαδικασίες. Ἡ μελέτη κοιτασμάτων βωξίτη σᾶς ὁδήγησε στὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ Ἑλληνικοὶ βωξίτες προέρχονται κυρίως ἀπὸ λατεριτικὴ ἀποσάθρωση καὶ βωξιτοποίηση βασικῶν καὶ ὑπερβασικῶν πετρωμάτων, δηλαδὴ ὀφειολίθων, καὶ ἡ διερεύνηση κοιτασμάτων μεικτῶν θειούχων τῆς περιοχῆς Ἑρμιονίδας ὁδήγησε στὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα ποὺ ἐντοπίζονται στὰ ἀνοίγματα τῶν μεσοωκεανίων ράχων.

Μὲ τὴν μελέτη τῶν μεταλλοφόρων ἱζημάτων Ἀργολίδας καὶ Ἑρμιόνης ἀποδείξατε ὅτι τὰ ἱζήματα αὐτὰ εὐρίσκονται σὲ γενετικὴ σχέση μὲ τὰ θειοῦχα κοιτάσματα καὶ μποροῦν νὰ ἀποτελέσουν δείκτη γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τους. Ἡ γεωχημικὴ διερεύνηση χερσαίων καὶ θαλασσίων ἱζημάτων γιὰ χρήσιμα ὀρυκτὰ σᾶς ὁδήγησε στὸν ἐντοπισμὸ βαρέων ὀρυκτῶν. Μὲ τὴν ἀναζήτηση γεωχημικῶν ἀνωμαλιῶν φωσφόρου στὴν δυτικὴ Ἑλλάδα ὁδηγηθήκατε στὸ συμπέρασμα ὅτι βρίσκονται σὲ γενετικὴ σχέση μὲ τοὺς φωσφοροβιτουμενιούχους ἀσβεστολίθους τῆς γειτονικῆς ξηρᾶς καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν δείκτη γιὰ τὴν ἀνέυρεση κοιτασμάτων φωσφοριτῶν. Τέλος, ἡ ρύπανση τοῦ περιβάλλοντος ἀπὸ τὴν μεταλλευτικὴ δραστηριότητα σᾶς ὁδήγησε στὸν ἐντοπισμὸ βαρέων μετάλλων, τὰ ὁποῖα κυρίως ρυπαίνουν τὴν γύρω περιοχὴ.

Ἀπὸ ὅσα πολὺ σύντομα ἀνέφερα, προβάλλεται, κ. Συνάδελφε, ἡ ἔκταση καὶ ἡ σημασία τῆς προσφορᾶς σας στὶς περιοχὲς Ὀρυκτολογίας-Πετρολογίας καὶ Κοιτασματολογίας. Μὲ τὴν εἴσοδό σας στὴν Ἀκαδημία, τὸ Ἴδρυμά μας ἐνισχύεται σὲ ἓνα τομέα τόσο χρήσιμο γιὰ τὴν χώρα μας. Σᾶς ὑποδεχόμεθα μὲ ἀγάπη, καὶ σᾶς εὐχόμεθα νὰ συνεχίσετε τὴν εὐδόκιμη προσφορά σας καὶ ἀπὸ τὴν νέα, ἰδιαιτέρως ὑψηλὴ, θέση σας.